

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi

The Journal of International Social Research

Cilt: 9 Sayı: 45 Volume: 9 Issue: 45

Ağustos 2016 August 2016

www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN EĞİTİM BİLİŞİM AĞI'NDAN (EBA) YARARLANMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

VIEWES OF CLASSROOM TEACHERS ABOUT THE USE OF EDUCATION INFORMATION NETWORK

Nuray KURTDEDE FİDAN*

Ömer ERBASAN**

Selçuk KOLSUZ***

Öz

Bu çalışma, sınıf öğretmenlerinin Eğitim Bilişim Ağı kullanımına ilişkin görüşleri üzerine bir araştırmadır. Bu amaç doğrultusunda araştırmada karma yöntem kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemini 2015-2016 eğitim öğretim yılında Afyonkarahisar ili merkez ve kasabalarında görev yapan 240 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Nitel veriler ise 12 sınıf öğretmeni ile görüşmeler yapılarak elde edilmiştir. Nicel verilerin analizinde, betimsel istatistiklerde frekans, yüzde değerleri kullanılmıştır. Ayrıca, bağımsız örneklem için t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testinden yararlanılmıştır. Nitel verilerin analizinde ise, betimsel analizden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda, sınıf öğretmenlerinin EBA ile ilgili yeterli bilgilerinin olmadığı görülmüştür. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin EBA'yı sıklıkla kullanmadıkları ancak EBA'nın kullanışlı, etkili ve verimli bir site olduğu düşüncesine sahip oldukları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Bilişim Ağı (EBA), Sınıf Öğretmeni, İlkokul, Bilişim Teknolojileri, Karma Yöntem.

Abstract

The aim of this study is to uncover the views of classroom teachers about Education Information Network. The study employs mixed methods research. The sample of the study composes the 240 primary teachers who work in the city center and the towns of Afyonkarahisar in the 2015-2016 academic year. Qualitative data have been obtained through semi-structured interviews with 12 primary school teachers. Frequency, percentage values have been used for the descriptive statistics. To compare the mean of the variables, it has been referred to T-test, Oneway Anova. The qualitative data were analyzed using descriptive analysis technique. The results show that primary school teachers do not have enough knowledge about EBA. Moreover, it is signified that although primary school teachers do not often use EBA, they perceive EBA as effective, practical and productive platform. Therefore, it is suggested to design introduction and encouragement programs at schools in order to provide teachers with more information regarding EBA, and teach them how to use EBA more effectively.

Keywords: Education Information Network (EBA), Classroom Teachers, Primary School, Information Technologies, Mixed Methods.

1. GİRİŞ

21. yy'da baş döndüren teknolojik gelişmelerle beraber insan hayatında sosyal ve ekonomik yönden önemli değişimler ve gelişmeler yaşanmaktadır. Bu değişim ve gelişme düzeyini belirleyen en önemli iki etken kuşkusuz eğitim ve teknolojidir. Hem teknolojiden hem eğitimden insanoğlu bu değişim sürecinde gün geçtikçe daha fazla etkilenmiştir. Nitekim teknolojinin bize sunduğu yenilikler sayesinde eğitimde kullanılan teknolojik araçlar gelişmiş ve öğrenme ortamlarına entegre edilmiştir (Alabay, 2015: 1). Değişen ve gelişen dünyada her yenilik eğitime farklı bir boyut eklemiştir. Günümüzde küreselleşen bir bilgi ağı olan internet, eğitim için önemli bir basamak taşı olmuştur. Bilginin ulaşılabilirliğinin ve paylaşılabirliğinin artmasıyla eğitim için işler hem kolaylaşmış hem de karmaşıklaşmıştır (Güvendi, 2014: 7). Bilim ve teknolojilerdeki gelişmelerle birlikte 21. yüzyıl bilgi çağı olarak da adlandırılmaktadır. Bilgi çağının gerekliliği de bilgi toplumu olmak denilebilir. Bilgi toplumu her türlü bilgiyi üreten, bilgi ağlarına bağlanan, hazır bilgilere erişen, erişilmiş bilgileri kolaylıkla yayabilen ve bilgileri her sektörde kullanan toplum olarak tanımlanabilir (Kesici, 1993: 62). Türkiye bilgi toplumuna dönüşüm vizyonunu; "Bilim ve teknoloji üretiminde odak noktası haline gelmiş, bilgi ve teknolojiyi etkin bir araç olarak kullanan, bilgiye dayalı karar alma süreçleriyle daha fazla değer üreten, küresel rekabette başarılı ve refah düzeyi yüksek bir ülke olmak" (DPT, 2006: 1) şeklinde belirlemiştir. Bilgi çağında, bilginin kapsamı, bilgiye erişim şekli ve hızı değişmekte, bilgiye erişimde yeni kanallar ortaya çıkmaktadır. Bütün bu gelişmelerin ışığında günümüz okullarından beklenen de bilgiye ulaşma ve onu etkili bir şekilde kullanma becerileriyle donatılmış, teknolojiyi kullanabilen bireyler yetiştirmeleridir (Akkoyunlu ve Kurbanoglu, 2003: 1). Bu süreçte öğretmenlerden

* Yrd. Doç. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, nkurt@aku.edu.tr

** Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, YL Öğrencisi, omererbasan20@gmail.com

*** Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, YL Öğrencisi, kolsuz_70@hotmail.com

öğretici olması yerine öğrenme ortağı olması, okulların da öğretme ortamı özelliğinden çıkıp öğrenme ortamına dönüşmesi beklenmektedir (Şenel ve Gençoğlu, 2003: 6). Okulların öğrenme ortamına dönüştürülmesi için bilişim ve iletişim teknolojilerinden istifade edilmelidir. Çünkü öğrenme ortamı olan okullarda bilgiye ulaşmak, bilgiyi farklı biçimlere dönüştürmek, bilgiyi depolamak, bilgiyi taşımak öğrenen, öğrenci ve öğrenme ortağı olan öğretmen için bir ihtiyaçtır. Bu ihtiyacın giderilmesinde kendi başlarına bir öğrenme ortamı olan bilgisayarlar ve internet, okulların/sınıfların vazgeçilmez teknolojileri haline gelmiştir (Karatekin, Elvan ve Öztürk, 2015: 3). Ülkemizde bilgi çağının gerekliliği olarak, eğitim-teknoloji birlikteliğini sağlamaya yönelik hedefler belirlenmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı 2010-2014 stratejik planı (MEB, 2009: 36)'da eğitimde yeni teknolojilerin kullanılması ve yaygınlaştırılmasına yönelik olarak: bütün okulların internet erişimine kavuşturulması, bilişim teknoloji sınıflarının yaygınlaştırılması, bilgi ve iletişim teknolojilerine erişimde eşitsizliğin önüne geçilmesi ve böylece eğitim sistemini ileri teknolojilerle bütünleştirerek öğrenci merkezli ve proje tabanlı bir eğitimin sağlanmasını amaçlamış ve bir sonraki 2015-2019 Stratejik Plan (MEB, 2015: 80)'da amacını "Eğitim Bilişim Ağının (EBA) öğrenci, öğretmen ve ilgili bireyler tarafından kullanımı artırılabilecek ve etkin kullanımının sağlanması için öğretmenlere hizmet içi eğitimler verilecek" şeklinde belirtmiştir Milli Eğitim Bakanlığı eğitim ve teknolojiyi etkili bir şekilde bir araya getirebilmek için FATİH (Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi) Projesini hayata geçirmiştir. Ayrıca bakanlık, eğitim-öğretimde fırsat eşitliğini sağlamak, okullardaki teknolojiyi iyileştirmek ve bu kapsamda öğrenme-öğretme sürecinde daha fazla duyu organına hitap edilecek şekilde sınıfları bilişim teknolojileri araçlarıyla donatmayı amaçlamaktadır. FATİH Projesi 5 bileşenden oluşmaktadır: (<http://www.fatihprojesi.com>)

1. Donanım ve yazılım altyapısının sağlanması,
2. Eğitsel e- içeriğin sağlanması ve yönetilmesi,
3. Öğretim programlarında etkin bilişim teknolojilerinin kullanımı,
4. Öğretmenlerin hizmetiçi eğitimi,
5. Bilinçli, güvenli, yönetilebilir ve ölçülebilir bilişim teknolojileri kullanımının sağlanması,

Eğitsel e- içeriğin sağlanması ve yönetilmesi amacıyla, Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından Eğitim Bilişim Ağı (EBA), www.eba.gov.tr adresiyle tüm öğretmenlerin kullanımına sunulmuştur. EBA internet adresinde bu platformun amacı; okulda, evde, kısacası ihtiyaç duyulan her yerde bilgi teknolojileri araçlarını kullanarak etkili materyal kullanımını destekleyip, teknolojinin eğitime entegrasyonunu sağlamak ve sınıf seviyelerine uygun, güvenilir, doğru e- içerikler sunmak olduğu belirtilmiştir (<http://www.eba.gov.tr>). EBA içeriğinde e-dergi, e-kitap, video, ses, görsel, e-doküman, yarışma, içerik üretimi, EBA dosya, EBA ders, e-kurs, paylaşım ve portaller gibi çeşitli modüller barındıran ve sürekli yenilenmeye ve geliştirilmeye devam eden bir bilişim ağıdır. Öğretmen ve öğrenciler başta olmak üzere eğitimin tüm paydaşları için tasarlanan EBA;

- Farklı, zengin ve eğitici içerikler sunmak,
- Bilişim kültürünü yaygınlaştırarak eğitimde kullanılmasını sağlamak,
- İçerikle ilgili ihtiyaçlarınıza cevap vermek,
- Sosyal ağ yapısıyla bilgi alışverişinde bulunmak,
- Zengin ve gittikçe büyüyen arşiviyle derslere katkı sağlamak,
- Bilgiyi öğrenirken aynı zamanda yeniden yapılandırabilmek ve bilgiden bilgi üretmek,
- Farklı öğrenme stillerine (sözel, görsel, sayısal, sosyal, bireysel, işitsel öğrenme) sahip öğrencileri de kapsamak,
- Bütün öğretmenleri ortak bir paydada buluşturarak eğitime el birliğiyle yön vermelerini sağlamak,
- Teknolojiyi bir amaç olarak değil bir araç olarak kullanmak amacıyla tasarlanan sosyal bir eğitim platformudur (<http://www.eba.gov.tr>).

Milli Eğitim Bakanlığının oldukça önem verdiği FATİH Projesi ve EBA'nın ülkemizde hayata geçirilmesinin üzerinden çok uzun zaman geçmemiştir. Alanyazın incelendiğinde konuyla ilgili çeşitli araştırmalara (Akıncı, Kurtoğlu ve Seferoğlu, 2012; Gürol, Donmuş ve Arslan, 2012; Güven, 2012; Türel, 2012; Çiftçi, Taşkaya ve Alemdar, 2013; Ekici ve Yılmaz, 2013; Özkan ve Demir, 2014; Karatekin, Elvan ve Öztürk, 2015) rastlanılmıştır. Bu çalışmalara bakıldığında genel olarak EBA içeriğinin öğretmenler tarafından yetersiz bulunduğu, içeriğin kitaplarla uyumlu olmadığı ve öğretmenlerin projenin verimliliği hakkında olumlu düşünmedikleri görülmektedir. MEB 2015-2016 eğitim-öğretim yılında öğretmenleri EBA hakkında hizmetiçi eğitime almış ve EBA'nın içeriğinin zenginleştirildiğini, yeni modüller yüklendiğini ve içeriğin hızla geliştirileceğini belirterek öğretmenlerin EBA'yı daha sık ve verimli bir biçimde kullanmalarını gerektiğini ifade etmiştir. Bu bağlamda, bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin, içeriği yenilenen ve zenginleştirilen EBA hakkındaki görüşlerini tespit etmek amaçlanmıştır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Sınıf öğretmenlerinin EBA (eğitim bilişim ağı) hakkında görüşlerini belirlemek amacı ile gerçekleştirilen çalışmada nicel ve nitel veri toplama yöntemleri birlikte kullanılarak araştırma sonuçlarını bütünlendiren karma yöntem kullanılmıştır. Creswell (2006)'e göre karma yöntem çalışmaları, bir araştırma programı çerçevesinde yapılan tekli çalışmalar (single study) veya çoklu çalışmalar (multiple studies) içerisinde, nicel ve nitel verilerin toplanması ve analiz edilmesini kapsar. Çalışmanın deseni karma yöntem desenlerinden yakınsayan desen olarak belirlenmiştir. Creswell ve Plano Clark'a (2014) göre yakınsayan desen araştırmacının nitel ve nicel aşamaları araştırma sürecinin aynı olan bir aşamasında eş zamanlı olarak uygulanmasıyla oluşur. Bu desen yöntemlere eşit öncelik verir, çözümlene sırasında bu aşamaları birbirinden ayrı tutar ve daha sonra genel yorumlama yaparken sonuçları birleştirir. Bu çalışmada nicel araştırmada tarama modeli kullanılırken, nitel araştırma yöntemi olarak olgubilim deseni kullanılmıştır. Olgubilim araştırmaları, farkında olunan ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olunmayan olgulara odaklanması olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Çalışmada üzerinde durulan olgu sınıf öğretmenlerinin EBA hakkındaki görüşleri olarak belirlenmiştir.

2.2. Evren ve örneklem

Araştırmanın evrenini Afyonkarahisar ili merkez ilçelerinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmuştur. Araştırmanın nicel veriler için örneklemi 2015-2016 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Afyonkarahisar ili merkez ilçelerinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi ilköğretim okullarında görev yapan 240 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Nicel veriler için katılımcıların özellikleri Tablo 1'de verilmiştir:

Tablo 1. Nicel Verilere Ait Katılımcıların Özellikleri

		f	%
Cinsiyet	Kadın	129	53.8
	Erkek	111	46.3
Mesleki kıdem	1-5 yıl	34	14.2
	6-10 yıl	91	37.9
	11-15 yıl	49	20.4
	16-20 yıl	40	16.7
	21 yıl ve üzeri	26	10.8
Öğrenim durumu	Ön lisans	15	6.3
	Lisans	209	87.1
	Lisans üstü	16	6.7
Okuttuğu sınıf	1. sınıf	51	21.3
	2. sınıf	50	20.8
	3. sınıf	64	26.7
	4. sınıf	75	31.3
Yerleşim yeri	Köy	88	36.7
	Kasaba	80	33.3
	Şehir	72	30

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin % 53.8'i kadın, % 46.3'ü erkek öğretmenlerden oluştuğu görülmektedir. Öğretmenlerin meslekteki hizmet yıllarına bakıldığında 91 öğretmenle en çok 6-10 yıl arası kıdem yılına sahip öğretmenlerin olduğu görülürken öğretmenlerin öğrenim durumuna bakıldığında 209 öğretmenle en çok lisans mezunu öğretmen olduğu görülmektedir. Yine Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunun 4. sınıf öğretmeni olduğu görülürken, öğretmenlerin çoğunun köyde öğretmenlik yaptığı görülmektedir.

Araştırmanın çalışma grubunu ise, Afyonkarahisar ili merkez ilçelerinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi ilköğretim okullarında görev yapan, ölçek uygulanan öğretmenler arasından gönüllü olan 12 sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmanın nitel verileri için katılımcıların özellikleri Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Nitel Verilere Ait Katılımcıların Özellikleri

		f	%
Cinsiyet	Kadın	6	50
	Erkek	6	50
Mesleki kıdem	0-4 yıl	1	8.33
	5-9 yıl	7	58.33
	10-14 yıl	3	25
	15-19 yıl	1	8.33
Öğrenim durumu	Lisans tamamlama	0	0
	Lisans	12	100
	Lisans üstü	0	0

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin yarısı erkek, yarısı ise kadındır. Öğretmenlerin çoğunun (%58.33) mesleki kıdemi 5-9 yıl aralığındayken, öğretmenlerin öğrenim durumuna bakıldığında tamamının lisans mezunu olduğu görülmektedir.

2.3. Verilerin Toplama Aracı

Karma yöntem kullanılan bu araştırmanın nicel boyutunda Alabay (2015)'ın geliştirmiş olduğu öğretmenlerin EBA kullanımına ilişkin görüşleri üzerine araştırma anketi kullanılmıştır. Anketin aday formu öğretmen ve akademisyenlerin görüşüne başvurularak kapsam geçerlilik oranı (KGO) ve kapsam geçerlilik indeksi (KGI) hesaplanmıştır. Kapsam Geçerlilik İndeksi her bir alt boyut için 0.84 ile 0.90 arasında çıkmıştır. Kapsam geçerlilik ölçütü 10 uzman için 0.62 gerekmede olup, düşük değere sahip maddeler anketten çıkarılmıştır. Hazırlanan anket için kapsam geçerlik indeksleri (KGI>0.62) olduğundan anketin kapsam geçerliliği istatistiksel olarak anlamlıdır. Anketin güvenilirliği için iç tutarlılık katsayısına(Cronbach Alpha) bakılmıştır. Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayıları alt boyutlar için ayrı ayrı belirlenmiş olup (0.702-0.858) arasında değerler almıştır. Anket analizi sonucunda güvenilirliği düşüren iki madde anketten çıkarılmıştır. Bu çalışmada 240 sınıf öğretmeni üzerinde uygulanan ölçeğin güvenirlik analizi yapılmış ve ölçeğin cronbach alpha değeri 0.97 olarak bulunmuştur.

Araştırmanın nitel verileri yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile araştırmacılar tarafından geliştirilen açık uçlu soru formu ile toplanmıştır. Soru formunda 8 soru yer almıştır. Sorular, çalışılan araştırmanın amacı doğrultusunda hazırlanmıştır. Hazırlanan sorular 3 eğitim bilimleri uzmanının görüşüne sunulmuş, görüşleri doğrultusunda bazı soruların ifadeleri değiştirilmiş, soruların yerleri değiştirilmiş ve son şekli verildikten sonra ön uygulamaya geçilmiştir. Ön uygulamada 4 sınıf öğretmeni ile görüşülmüş, soruların anlaşılabilirliği ve cevaplanabilirliği incelenmiştir.

2.4. Verilerin analizi

Çalışmanın nicel verilerinin çözümlenmesi için SPSS 20,0 paket programı kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler, betimsel istatistikler (Aritmetik Ortalama, Standart Sapma, Frekans ve Yüzde) kullanılarak analiz edilmiştir. Betimsel istatistiklere ek olarak, Bağımsız Örneklem için t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testinden yararlanılmıştır. Anket için aritmetik ortalamalar yorumlanırken 1.00-1.80 "Kesinlikle Katılmıyorum", 1.81-2.60 "Katılmıyorum", 2.61-3.40 "Kararsızım", 3.41-4.20 "Katılıyorum" 4.21-5.00 "Kesinlikle Katılıyorum" derecesinde değerlendirilmiştir.

Çalışmanın nitel verilerinin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya ilişkin nitel veriler Nisan 2016 tarihlerinde araştırmaya katılan öğretmenlerin uygun gördüğü zamanda ve uygun bir mekânda birebir gerçekleştirilen görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Öğretmenlerin verdikleri cevaplar ses kayıt cihazı ile kaydedilmiş, ses kayıt cihazı kullanılması verilerin eksik veya yanlış olma ihtimalini büyük ölçüde ortadan kaldırmıştır. Görüşme sırasında öğretmenlerin soruları cevaplarken araştırmacıdan etkilenmemesine çalışılmıştır. Verilerin yorumlanması aşamasında araştırmacıların görüş birliği içinde olmasına dikkat edilmiş ve öğretmenlerin ifadelerinden elde edilen ana başlıklar frekans ve yüzdelerle birlikte tablolaştırılarak sunulmuştur. Güvenirlik için Miles ve Huberman'ın (1994) formülü (Güvenirlik = görüş birliği / [görüş birliği + görüş ayrılığı] X 100) kullanılarak araştırmanın güvenirliği hesaplanmıştır. Bu çalışmada "P" uzlaşma yüzdesi 92 bulunmuş ve araştırma güvenilir kabul edilmiştir. Araştırmada elde edilen bulguların desteklenmesi amacıyla doğrudan alıntılarda öğretmenlerin isimlerinin yerine Öykü öğretmen, Fehmi öğretmen vb. şeklinde kodlar verilmiştir.

3. BULGULAR

3.1. Sınıf öğretmenlerinin EBA kullanım düzeyleri ve EBA hakkındaki görüşlerine ait bulgular

Araştırmada kullanılan öğretmenlerin EBA kullanımına ilişkin görüşleri üzerine araştırma anketinin 3 boyutuna ait her bir madde ile ilgili betimsel istatistik değerleri aşağıda verilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin EBA hakkındaki ifadelerle ilişkin ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3.Öğretmenlerin EBA Hakkındaki İfadelere İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

İfadeler	X	S
EBA kullanımı derslere yönelik ilgiyi arttırmaktadır.	3.49	1.14
EBA kullandığımda derslere katılım geleneksel yöntemlere göre daha fazla oluyor.	3.43	1.14
EBA öğretmenin yeni ders aracıdır.	3.40	1.18
EBA öğrenmeyi kolaylaştırıyor.	3.40	1.14
EBA ile dersler daha zevkli geçiyor.	3.38	1.21
EBA sayesinde bilgiye kolay erişebiliyorum.	3.34	1.20
EBA sayesinde öğrencilerimin dikkatini uzun süre tutabilmekteyim.	3.27	1.14
EBA içerik ile ilgili ihtiyaçlarımı cevap bulabiliyorum.	3.02	1.22

Tablo 3'te, araştırmaya katılan öğretmenlerin EBA hakkındaki ifadelerle ilişkin ortalamalarına bakıldığında, EBA'nın kullanımının öğrencilerin derslere olan ilgilerini ve derse katılımlarını artırdığını düşündükleri görülmektedir. Diğer taraftan öğretmenlerin EBA'nın öğretmenin yeni ders aracı olduğu, EBA kullanımı ile öğrenmenin kolaylaştığı, derslerin zevki hale geldiği, bilgiye erişimlerinin kolaylaştığı, öğrencilerin dikkat sürelerinin arttığı ve ders içeriklerine olan ihtiyacı karşıladığı düşüncelerine karşı kararsız kaldığı görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin EBA kullanma düzeylerine ilişkin ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4.Öğretmenlerin EBA Kullanma Düzeylerine İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

İfadeler	X	S
EBA' dan video/animasyon materyallerinden faydalanırım.	3.32	1.15
EBA' dan görsel ve işitsel materyallerden yararlanırım.	3.28	1.21
EBA' dan öğrencilerimin kullanmaları için özendiririm.	3.12	1.24
EBA' dan dergi/kitap gibi yazılı kaynakları incelerim.	2.97	1.18
EBA' dan test sorularından yararlanırım.	2.85	1.35
EBA' dan deney uygulamalarından faydalanırım.	2.74	1.29
EBA' dan simülasyon(benzetim) uygulamalarını kullanırım.	2.73	1.23
EBA' dan güncel olayları takip ederim.	2.63	1.20
EBA' dan eğitsel oyun oynarım.	2.63	1.21
EBA' dan proje araştırmalarından faydalanırım.	2.53	1.26
EBA' dan ders materyali indirip, üzerinde değişiklik yapabilirim.	2.44	1.22
EBA' dan dersimle ilgili içerik geliştirebilirim.	2.42	1.24
EBA' dan sosyal ağ yapısıyla bilgi alışverişinde bulunurum.	2.16	1.20
EBA' dan çektiğim videoyu paylaşıyorum.	1.88	1.13
EBA' dan hazırladığım etkinliği paylaşıyorum.	1.87	1.15

Tablo 4'te araştırmaya katılan öğretmenlerin EBA kullanma düzeyi hakkındaki ifadelerle ilişkin ortalamaları incelendiğinde, öğretmenlerin EBA'nın video/animasyon materyallerinden yararlanma, görsel ve işitsel materyallerden yararlanma, dergi/kitap gibi yazılı kaynaklardan yararlanma, test sorularından yararlanma, deney uygulamalarından faydalanma, simülasyon (benzetim) uygulamalarını kullanma, güncel olayları takip etme ve eğitsel oyun oynama ifadelerine karşı kararsız oldukları görülmektedir. Yine öğretmenlerin öğrencilerini EBA kullanmaya özendirmede kararsız oldukları görülmektedir. Tablo 4 incelendiğinde öğretmenlerin EBA' dan proje araştırmalarında yararlanma, ders materyali indirip üzerinde değişiklik yapma, dersleriyle ilgili içerik geliştirme, sosyal ağ yapısıyla bilgi alış-verişinde bulunma, çektiği videoyu paylaşma ve hazırladığı etkinlikleri paylaşma amacıyla kullanmadıkları görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin EBA'nın öğretimi iyileştirmeye yönelik çözüm önerilerine ilişkin ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5.EBA'nın Öğretimi İyileştirmeye Yönelik Çözüm Önerilerine İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

İfadeler	X	S
EBA'nın eğitimin iyileşmesine ve kalitesine katkıda bulunacağına inanıyorum	3.57	1.03
EBA ile teknolojiyi amaç olarak değil araç olarak kullanılacağını düşünüyorum	3.57	1.03
EBA'nın farklı öğrenme stillerine sahip öğrencilere hitap ettiğini düşünüyorum	3.51	1.04
EBA'nın internetteki bilgi kirliliğine çözüm olacağına inanıyorum	3.46	1.11
EBA'nın ders müfredatlarında kullanılması gerektiğini düşünüyorum	3.45	1.16
EBA'nın öğretim sorunlarına olumlu katkı sağlayabileceğini düşünüyorum	3.41	1.01
EBA'nın öğretmen motivasyonuna olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum	3.39	1.08
EBA'nın iş yükümü azaltacağını düşünüyorum	3.18	1.09
EBA'nın öğretmenleri ortak bir paydada buluşturarak eğitime el birliğiyle yön vereceğini düşünüyorum	3.18	1.09

Tablo 5'te araştırmaya katılan öğretmenlerin EBA'nın öğretimi iyileştirmeye yönelik çözüm önerilerine ilişkin ortalamalarına bakıldığında öğretmenlerin EBA'nın eğitimin iyileşmesine ve kalitesine katkıda bulunacağına inandıkları görülmektedir. Yine öğretmenler EBA ile teknolojiyi amaç olarak değil araç olarak kullanılacağını, EBA'nın farklı öğrenme stillerine sahip öğrencilere hitap ettiğini, EBA'nın internetteki bilgi kirliliğine çözüm olacağına inandıkları, EBA'nın sorunlarına olumlu katkı sağlayabileceğini ve EBA'nın ders müfredatlarında kullanılması gerektiğini düşündükleri görülmektedir. Öğretmenlerin, EBA'nın motivasyonlarına olumlu etkisinin olacağı, iş yüklerini azaltacağını ve öğretmenleri ortak bir paydada buluşturarak eğitime el birliğiyle yön vereceği fikirlerine karşı kararsız oldukları görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre EBA kullanım düzeyleri ve EBA hakkındaki görüşlerinin karşılaştırılması Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6.Sınıf öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre EBA kullanım düzeyleri ve EBA hakkındaki görüşlerinin karşılaştırılması

	Cins.	N	Art. o.	Min.	Max.	S.S.	t-testi	p	Anlamlı farklılık
Katılım d.	K	129	26.2	8	40	8.44	-	-	Fark yok
	E	111	27.50	8	40	8.21	-1.279	0.202	
Kullanım d.	K	129	37.96	15	75	13.80	-	-	Erkek-kadın
	E	111	41.58	15	75	14.55	-1.978	0.049*	
Çözüm ö.	K	129	29.52	9	45	8.18	-	-	Erkek-kadın
	E	111	32.28	9	45	8.39	-2.482	0.014*	
Toplam	K	129	93.61	32	156	26.55	-	-	Fark yok
	E	111	10.27	36	160	27.83	-2.181	0.30	

*p<0.05

Tablo 6 incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin EBA kullanım düzeylerinin ve EBA hakkındaki görüşlerinin cinsiyetlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan independent-sample t-testi sonucunda, kullanım düzeyi ($p=0.049<0.05$) ve çözüm önerileri ($p=0.014<0.05$) boyutları açısından erkek öğretmenler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmektedir. Fakat sınıf öğretmenlerinin EBA kullanım düzeyleri katılım boyutu açısından cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0.05$ independent-sample ttesti). Tablo 7 ' de sınıf öğretmenlerinin kıdemlerine göre

EBA kullanım düzeyleri ve EBA hakkındaki görüşlerinin karşılaştırılmasına ilişkin anova sonuçları verilmiştir.

Tablo 7. Sınıf öğretmenlerinin kıdemlerine göre EBA kullanım düzeyleri ve EBA hakkındaki görüşlerinin karşılaştırılması

	Kıdem	N	Art. Ort.	Min.	Mak.	S.S.	One-Way ANOVA	
							F	Sig.
Katılım d.	1-5	34	2.38	8	38	8.05	2.069	.086
	6-10	91	26.92	8	40	8.42		
	11-15	49	25.79	8	40	7.89		
	16-20	40	25.27	8	40	7.94		
	21-	26	30.80	10	40	9.18		
Kullanım d.	1-5	34	38.76	15	69	13.27	0.745	.562
	6-10	91	39.06	15	75	14.58		
	11-15	49	37.95	15	75	14.35		
	16-20	40	41.87	15	75	14.40		
	21-	26	42.50	15	72	14.03		
Çözüm ö.	1-5	34	29.55	9	43	9.0	0.465	.761
	6-10	91	30.61	9	45	7.99		
	11-15	49	31.77	9	45	8.33		
	16-20	40	30.27	9	45	8.01		
	21-	26	31.65	9	45	9.62		
Toplam	1-5	34	94.70	36	147	26.07	0.646	.630
	6-10	91	96.60	33	160	27.59		
	11-15	49	95.53	36	158	26.76		
	16-20	40	97.42	32	160	27.40		
	21-	26	104.96	54	157	29.93		

Tablo 7 incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin EBA kullanım düzeylerinin ve EBA hakkındaki görüşlerinin kıdemlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan One-Way Anova Testi sonuçlarına göre, katılım, kullanım ve çözüm önerileri puanları açısından kıdemler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($p>0.05$ One-Way Anova). Tablo 8’de sınıf öğretmenlerinin öğrenim durumlarına göre EBA kullanım düzeyleri ve EBA hakkındaki görüşlerinin karşılaştırılmasına ilişkin anova sonuçları verilmiştir.

Tablo 8. Sınıf öğretmenlerinin öğrenim durumlarına göre EBA kullanım düzeyleri ve EBA hakkındaki görüşlerinin karşılaştırılması

	Ö. durumu	N	Art. Ort.	Min.	Mak.	S.S.	One-Way ANOVA	
							F	sig.
Katılım d.	Ön lisans	15	30.93	16	40	8.14	2.329	.100
	Lisans	209	26.36	8	40	8.22		
	Lisans üstü	16	28.06	9	40	9.44		
Kullanım d.	Ön lisans	15	44.60	23	65	11.75	1.392	.251
	Lisans	209	39.06	15	75	14.31		
	Lisans üstü	16	42.43	15	75	14.94		
Çözüm ö.	Ön lisans	15	33.33	13	45	9.13	.858	.425
	Lisans	209	30.51	9	45	8.23		
	Lisans üstü	16	31.35	9	45	9.54		
Toplam	Ön lisans	15	108.86	57	148	26.95	1.841	.161
	Lisans	209	95.94	32	160	26.97		
	Lisans üstü	16	102	33	160	31.29		

Tablo 8 incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin EBA kullanım düzeylerinin ve EBA hakkındaki görüşlerinin, öğrenim durumlarına göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan One-Way ANOVA testi sonuçlarına göre katılım, kullanım ve çözüm önerileri düzeyleri açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmemektedir ($p>0.05$ One-Way ANOVA testi). Tablo 9’da sınıf öğretmenlerinin okuttukları sınıf düzeyine göre EBA kullanım düzeyleri ve EBA hakkındaki görüşlerinin karşılaştırılmasına ilişkin anova sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 9. Sınıf öğretmenlerinin okuttukları sınıf düzeyine göre EBA kullanım düzeyleri ve EBA hakkındaki görüşlerinin karşılaştırılması

	Sn. Düz.	N	Art. Ort.	Min.	Mak.	S.S.	One-Way ANOVA	
							F	sig.
Katılım d.	1. sınıf	51	26.76	9	40	8.50	1.359	.256
	2. sınıf	50	25.90	8	40	8.19		
	3. sınıf	64	25.67	8	40	8.91		
	4. sınıf	75	28.26	12	40	7.77		
Kullanım d.	1. sınıf	51	36.25	23	65	14.80	2.456	.064
	2. sınıf	50	38.60	15	75	13.85		
	3. sınıf	64	39.26	15	72	13.09		
	4. sınıf	75	42.94	15	75	14.62		
Çözüm ö.	1. sınıf	51	30.15	9	45	8.67		

	2. sınıf	50	29.96	9	45	7.93	2.042	.109
	3. sınıf	64	29.57	9	45	8.76		
	4. sınıf	75	32.70	14	45	7.93		
Toplam	1.sınıf	51	93.17	33	158	27.72		
	2. sınıf	50	94.46	32	157	27.02	2.283	.080
	3. sınıf	64	94.51	36	156	26.08		
	4. sınıf	75	103.92	47	160	27.72		

Tablo 9 incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin EBA kullanım düzeylerinin ve EBA hakkındaki görüşlerinin, okuttukları sınıf düzeylerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan One-Way ANOVA testi sonuçlarına göre katılım, kullanım ve çözüm önerileri düzeyleri açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmemektedir ($p>0.05$ One-Way ANOVA testi). Tablo 10'da sınıf öğretmenlerinin çalıştıkları yerleşim yerine göre EBA kullanım düzeyleri ve EBA hakkındaki görüşlerinin karşılaştırılmasına ilişkin anova sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 10. Sınıf öğretmenlerinin çalıştıkları yerleşim yerine göre EBA kullanım düzeyleri ve EBA hakkındaki görüşlerinin karşılaştırılması

	Yer. Yer.	N	Art. Ort.	Min.	Mak.	S.S.	One-Way ANOVA	
							F	sig.
Katılım d.	Şehir	88	26.45	8	40	7.70	1.226	.295
	Kasaba	80	25.97	8	40	8.70		
	Köy	72	28.01	8	40	8.67		
Kullanım d.	Şehir	88	40.81	15	75	12.44	.951	.338
	Kasaba	80	37.88	15	75	16.85		
	Köy	72	40.13	15	75	13.09		
Çözüm ö.	Şehir	88	31.42	9	45	7.37	.904	.406
	Kasaba	80	29.75	9	45	9.67		
	Köy	72	31.06	9	45	7.97		
Toplam	Şehir	88	98.69	33	154	26.95	1.015	.364
	Kasaba	80	93.61	36	160	26.97		
	Köy	72	99.22	32	160	31.29		

Tablo 10 incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin EBA kullanım düzeylerinin ve EBA hakkındaki görüşlerinin, okulun bulunduğu yerleşim yerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan One-Way ANOVA testi sonuçlarına göre katılım, kullanım ve çözüm önerileri düzeyleri açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmemektedir ($p>0.05$ One-Way ANOVA testi).

3.2. Nitel verilerden elde edilen bulgular

Araştırmanın bu bölümünde sınıf öğretmenleri ile yapılan görüşmelerden elde edilen verilerin analizleri sunulmuş ve yorumlanmıştır. Sınıf öğretmenlerinin EBA'yı en çok kullandıkları derslere ilişkin görüşleri Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11. Sınıf öğretmenlerinin EBA'yı en çok kullandığı derslere ilişkin görüşleri

	f	%
Matematik	7	58.33
Hayat Bilgisi	5	41.66
Türkçe	4	33.33
Fen Bilimleri	1	8.33
İngilizce	1	8.33

Tablo 11'de görüldüğü gibi sınıf öğretmenlerinin EBA'yı en çok kullandığı dersler: Matematik, Hayat Bilgisi, Türkçe, Fen Bilimleri ve İngilizce'dir. Sınıf öğretmenlerinin EBA'yı derslerde kullanım sıklığına ilişkin görüşleri Tablo 12'de verilmiştir.

Tablo 12. Sınıf öğretmenlerinin EBA'yı derslerde kullanım sıklığına ilişkin görüşleri

	f	%
Ara sıra	5	41.66
Sık sık	4	33.33
Hiç	3	25.0

Tablo 12 incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin çoğu EBA'yı derslerinde ara sıra kullanırken bir kısmı ise hiç kullanmamaktadır. Katılımcılardan Tarık öğretmen "*İşlediğimiz konuya göre değişiyor ama genellikle kullanmaya çalışıyorum. Çünkü bu öğrencilerin de hoşuna gidiyor, benim de hoşuma gidiyor açıkçası. Bu da benim işimi kolaylaştırdığı için her gün kullanmaya çalışıyorum.*" ifadeleriyle; katılımcılardan Fehmi öğretmen ise "*Mümkün olduğunca kullanmaya çalışıyorum. Derslerimde eğer bir konuda faydası varsa içerik konusunda yeterliyse EBA'yı mümkün olduğunca her ders kullanmaya çalışıyorum.*" şeklindeki görüşüyle EBA'dan derslerinde sık sık yararlandıklarını belirtmişlerdir. EBA'dan derslerinde hiç yararlanmadığını belirten Zehra öğretmen görüşlerini "*Derslerle ilgili göstermek istediğimiz şeyler çok kısıtlı ve bayağı giriş yapma konusunda baskı var*

üzerimizde. Ben en çok bundan rahatsızım. Hiçbir kaynak yok yeterince ve sürekli EBA'ya giriş yapın giriş yapın. Tamam giriş yapalım da dinlenecek görececek çok bir şey yok orada ve bundan çok rahatsızım. Bu konuda çok yetersiz, bu alanda daha çok geliştirilmesi gerekirken sürekli giriş yapmamız konusunda öğretmene bir baskı var." şeklinde dile getirerek EBA'ya girmesi için kendisine baskı yapıldığını ifade etmiştir. Sınıf öğretmenlerinin EBA'yı derslerde kullanım aşamalarına ilişkin görüşleri Tablo 13'te verilmiştir.

Tablo 13. Sınıf öğretmenlerinin EBA'yı derslerde kullanım aşamalarına ilişkin görüşleri

	f	%
Değerlendirme	6	50.00
Tekrar etme - örnek verme	4	26.66
Giriş - dikkat çekme	4	26.66
Gelişme	1	8.33

Tablo 13'te görüldüğü gibi sınıf öğretmenleri EBA'yı derslerde en çok sırasıyla değerlendirme, tekrar etme - örnek verme, giriş - dikkat çekme ve gelişme aşamalarında kullanmaktadırlar. Görüşülen öğretmenlerden Özge öğretmen "Genelde son aşamada yani değerlendirme kısmında kullanıyorum. Kendim dersimi anlatıyorum, çocukların daha kalıcı öğrenmelerini sağlayıp sağlamadığını görmek için de son kısımda açıyorum. Hem tekrar ediyoruz hem benim kendi anlatmadığım, atladığım konular olursa oradan video da görüyoruz. Videonun sonrasında ben tekrar hatırlatıyorum çocuklara. Sorular kısmında, çözümlü sorular kısmında faydalı oluyor. Çocuklar içeriğe uygun sorular gördüğü zaman daha kolay öğrendiklerini hissediyorum." sözleriyle EBA'yı derslerinde değerlendirme aşamasında kullandığını belirtirken, Öykü öğretmen "Giriş aşamasında çoğunlukla ilgi çekmek için kullanıyorum, en son değerlendirme aşamasında da ne kadar öğrendiklerini ölçmek için kullanıyorum." sözleriyle EBA'yı derslerinde giriş ve değerlendirme aşamalarında kullandığını ifade etmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin EBA'nın öğrencilere olan yararlarına ilişkin görüşleri Tablo 14'te verilmiştir.

Tablo 14. Sınıf öğretmenlerinin EBA'nın öğrencilere olan yararlarına ilişkin görüşleri

	f	%
Daha çok duyu organının kullanılmasını sağlar	7	58.33
Öğrenilenlerin kalıcı olmasını sağlar	3	25.00
Farklı öğretmenleri deneyimleme imkânı sağlar	2	16.60
Öğrenilenlerin somutlaşmasını sağlar	2	16.60
Öğrenmenin kolaylaşmasını sağlar	2	16.60
Dikkat çekmeyi sağlar	2	16.60
Derslerin eğlenceli olmasını sağlar	1	8.33
Öğrenilenlerin pekişmesini sağlar	1	8.33

Tablo 14'te görüldüğü gibi sınıf öğretmenlerinin çoğu EBA'nın öğrencilere olan yararlarına ilişkin olarak, daha çok duyu organının kullanılmasını sağlar şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir. Bunun dışında öğretmenlerin EBA'nın öğrenilenleri kalıcı olmasını sağladığını, farklı öğretmenleri deneyimleme imkânı sağladığını, öğrenilenlerin somutlaşmasını sağladığını, öğrenmenin kolaylaşmasını sağladığını ve dikkat çekmeyi sağladığını düşündükleri görülmektedir. Tarık öğretmen "Daha çok görselleştiriyor. Aynı zamanda öğrencilerin tek bir kaynaktan değil de daha farklı kaynaklardan öğrenmelerini sağladığı için hem görsel hem işitsel hem de daha farklı duyu organına hitap ettiğini düşünüyorum. Sadece benimle kalmayıp EBA'ya şu an daha farklı öğretmenlerinde bilgiler aktardıkları için birkaç öğretmenden ya da daha fazla öğretmenden, daha fazla kitaptan öğrendiklerini düşünüyorum. O yüzden faydalı buluyorum." diyerek; Fehmi öğretmen ise "EBA'dan faydalanmak öğrenciler açısından hem görsel hem işitsel materyal sağlaması açısından olumlu bir etki gösteriyor. Çocuklar üzerinde de devamlılığının faydalı olacağını düşünüyorum." sözleriyle EBA'yı derslerde kullanmanın, daha çok duyu organının kullanılmasını sağladığını belirtmişlerdir. Öykü öğretmen ise "Öğrenciler de konuyu sadece benim anlatımıyla değil de farklı içerikler görüyorlar, başka öğretmenlerden de ders dinlemiş oluyor. EBA'nın içeriğindeki görseller, videolar, çocukların ilgisini çekiyor, daha çok akıllarında kalıyor. Çocuklar için de bu yararları var." şeklinde düşüncelerini dile getirerek EBA'nın öğrencilere farklı öğretmenleri deneyimleme imkânı sağladığını, kalıcılığı artırdığını ve dersleri ilgi çekici hale getirdiğine dikkat çekmiştir. Sınıf öğretmenlerinin EBA'nın öğretmenlere olan yararına ilişkin görüşleri Tablo 15'te verilmiştir.

Tablo 15. Sınıf öğretmenlerinin EBA'nın öğretmenlere olan yararlarına ilişkin görüşleri

	f	%
Öğretmenin işini kolaylaştırır	4	30.76
Farklı kaynaklara erişim sağlar	3	23.07
Farklı yöntem-teknikleri tanımayı sağlar	2	15.38
Diğer öğretmenlerle fikir alış-verişi sağlar	2	15.38
Zaman tasarrufu sağlar	2	15.38

Tablo 15'te görüldüğü gibi sınıf öğretmenlerinin çoğu EBA'nın öğretmenlere olan yararlarına ilişkin olarak öğretmenin işini kolaylaştırır; farklı kaynaklara erişim sağlar; farklı yöntem-teknikleri tanımayı sağlar; diğer öğretmenlerle fikir alış-verişi sağlar; zaman tasarrufu sağlar ve öğretmeyi kolaylaştırır şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. Bu konuda Tarık öğretmen "Öğretmen tek anlatıcı olmaktan çıkıyor. Daha fazla

kaynak sağlıyor. Örnekler konusunda özellikle bizi daha fazla rahatlatıyor. Benim için de konuyu ilk ben anlattığımda verdikten sonra örnek bulmada bana daha fazla katkı sağladığını düşünüyorum. İşimi kolaylaştırıyor açıkçası" sözleriyle Eba'nın öğretmen işini kolaylaştırdığını ifade ederken, EBA kullanımının öğretmene zaman kazandırdığını düşünen Fehmi öğretmen düşüncelerini şöyle belirtmiştir: "Öğretmen açısından bakarsak eğer teknolojik altyapısı sağlam bir imkânı varsa öğretmenin de işini kolaylaştırıp zamandan tasarruf yapmasını sağlıyor. Normal şartlarda bulamadığı materyalleri elektronik ortamda elde etmiş oluyor. Bu da öğretmenin daha farklı yöntemler kullanmasına, daha çok kapsam geliştirmesine yardımcı oluyor." EBA'nın öğretmenler arasında fikir alış-verişi sağladığını düşünen Öykü öğretmen ise "Öğretmenler için EBA ile Türkiye genelindeki diğer öğretmenleri görme fırsatı bulabiliyoruz. EBA'daki içerikler sayesinde onlar ne yapıyorlar, hangi konular, hangi konuyu nasıl anlatıyorlar onları görme fırsatı buluyoruz. Buda kendimizi geliştirmemize yardımcı oluyor." şeklinde görüşünü belirtmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin EBA seminerlerine ilişkin görüşleri Tablo 16'da verilmiştir.

Tablo 16. Sınıf öğretmenlerinin EBA seminerleri hakkındaki görüşleri

	f	%
Eba ile ilgili verilen seminer yeterli	8	57.14
Eba ile ilgili verilen seminer yetersiz	6	42.85

Tablo 16'da görüldüğü gibi sınıf öğretmenleri, EBA seminerlerini değerlendirirken çoğunlukla faydalı olduğunu ifade etmişlerdir. Seminerin faydalı olduğunu düşünen öğretmenlerden Tarık öğretmen "Semineri faydalı buldum. Şöyle ki biz daha önceden de EBA'dan haberdardık ama haberdar olmayan öğretmenlerimiz de vardı, onlara faydalı oldu. Ve bizim için de artısı şu oldu: Görmediğimiz, yeni eklenen şeylerden haberdar olmuş olduk. Bilmediğimiz kısa yollar varmış. O kısa yolları öğrenmiş olduk. Bu açıdan ben faydalı olduğunu düşünüyorum." şeklinde düşüncelerini dile getirirken, Fehmi öğretmen de "Tanıtım aşamalarında bilmediğimiz birçok yerini konuya hâkim bir koordinatör sayesinde ve akıcı bir şekilde anlatılması bizim açımızdan iyiydi. Fakat tabii ister istemez bazı detaylara fazla girmiş olması biraz sıkıcılık oluşturdu ama faydalı bir seminerdi. İçerik hakkında şu anki eksikliklerin neler olduğunu farkında olduklarını gördük. Bunların nasıl giderilebileceğini duyduk. Bunlar açısından güzel oldu. Oraya koyulabilecek materyallerle ilgili çalışmalar yapıldığını söylediler mesela. Yani genel anlamda etkili bir seminer olduğunu düşünüyorum." şeklinde seminerin yararlı olduğunu ifade etmiştir. Seminerin faydalı olmadığını düşünen Fidan öğretmen "Açıkçası zaten biz gelen yazılar ya da internetteki duyurulardan dolayı görmüştük, içeriğinin olmadığını görmüştüm. Dönem ortasında bize bir seminer verdiler, semineri verenin de çok fazla bir bilgisi olduğunu düşünmüyorum. Çünkü ben oraya gittiğimde tam anlamıyla sitenin bize tanıtılacağını düşünüyordum ama bize tanıtan kişi sanki ilk defa görüyormuş gibi burada bu var, şurada şu var gibi konuşmalar yaptı. Ben zaten onları kendim yapmıştım, tam anlamıyla açıklama yapmadı. İnternetimiz de zaten okullarda problem." şeklinde, Vedat öğretmen ise "Tabi semineri aldık. Ankara'dan bir görevli geldi denildi. EBA'nın yapıldığı yerden görevli gelmiş. Zaten bildiğimiz şeyleri anlattı. Öğretmenlerden zaten teknoloji kullanmayı bilmeyen yok. Şuradan giriyorsunuz buradan giriyorsunuz, zaten günümüzde onu yapamayan yok. İlkokul çocukları bile akıllı telefon kullanabiliyor bir şekilde. Gereksizdi bence." şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir. Sınıf öğretmenlerinin EBA'yı kullanırken karşılaştığı sorunlara ilişkin görüşleri Tablo 17'de verilmiştir.

Tablo 17. Sınıf öğretmenlerinin EBA'yı kullanırken karşılaştığı sorunlara ilişkin görüşleri

	f	%
İçerik yetersizliği	10	83.33
Teknolojik altyapı yetersizliği	5	41.66
İnternet erişimi yetersizliği	4	33.33
Çocukların internete erişim imkânı yetersiz	2	16.00
EBA kullanımının karışıklığı	2	16.00
EBA video çekim kalitesinin yetersizliği	2	16.00

Tablo 17'de görüldüğü gibi sınıf öğretmenleri, EBA'yı kullanırken karşılaştığı sorunlara ilişkin olarak en çok içerik yetersiz, teknolojik altyapı yetersiz ve internet erişimi yetersiz şeklinde görüş belirtmişlerdir. Katılımcılardan Öykü öğretmen "Biz ilkokul öğretmeni olduğumuz için EBA'da çok fazla ilkokul seviyesine uygun içerik yok ve EBA'nın içeriği çok karmaşık bu konuda baya sıkıntı yaşıyoruz, içeriği bulamıyoruz, aradığımız şeyi bulamıyoruz." şeklinde içerik yetersizliğinden, İsa öğretmen "İçerikler eksik, bağlantılar çok rahat yapılamıyor, okullarda her türlü videolar da çok rahat bir şekilde girilemediği için ve zaman aldığı için çok fazla kullanamıyoruz. En büyük sorunumuz bağlantı, projeksiyon, bilgisayarların olmaması ya da eksik olması. İstedığımız zaman kullanamıyoruz ama bir akıllı tahta olsa bağlantı hızı daha yüksek olsa daha etkili bir şekilde kullanabiliriz şu anda sıkıntımız bunlar." sözleriyle teknolojik altyapı ve internet eksikliğinden, Neslihan öğretmen "Bir kere çocukların çok fazla ilgisini çekmediğini düşünüyorum. Birkaç tane video izledim çocuklara bildiğimiz sınıf ortamında ders işliyorlar ve bu videoları kesmişler bunu kullanıyorlar. Bu da doğal olarak çocukların hiç ilgisini çekmiyor. Günümüzde artık çocukların çok iyi düzeyde çizgi filmler bile dikkatini çekmezken bir sınıf ortamının görüntüsünü izlemek hiç dikkatini çekmiyor." sözleriyle EBA'daki derslerin ilgi çekici olmamasından şikâyet etmişlerdir. Sınıf öğretmenlerinin EBA'nın geliştirilmesine ilişkin görüşleri Tablo 18'de verilmiştir.

Tablo 18. Sınıf öğretmenlerinin EBA'nın geliştirilmesine ilişkin önerileri

	f	%
EBA içeriği zenginleştirilmeli	10	83.33
Okulların teknolojik altyapıları iyileştirilmeli	5	41.66
Ders videolarının çekim kalitesi artırılmalı	3	25.00
Öğrencilere teknolojik altyapı sağlanmalı	2	16.00
Kullanımı kolaylaştırılmalı	1	8.33
Öğretmenlerin görüşleri alınmalı	1	8.33
Ders videoları ilgi çekici hale getirilmeli	1	8.33
Seminerler verilmeli	1	8.33

Tablo 18'de sınıf öğretmenleri EBA'nın geliştirilmesine ilişkin olarak içerik zenginleştirilmeli, okulların teknolojik altyapıları iyileştirilmeli, ders videolarının çekim kalitesi artırılmalı ve öğrencilere teknolojik altyapı sağlanmalı şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. İçeriğin geliştirilmesi gerektiğini düşünen katılımcılardan Vedat öğretmen "EBA'nın etkili kullanılabilmesi için öncelikle içerik tam olarak dolu olmalı. İçerik eksik olduğu için tam olarak etkili kullanamıyoruz. Morpa, Okulistik gibi siteleri daha çok kullanıyorum. Dediğim siteler kendini kanıtlamış, EBA'dan daha iyiler. İnşallah EBA da etkili bir şey olur öğrencilerde girer, bizde takip edebiliriz" şeklinde, okulların teknolojik altyapılarının iyileştirilmesi gerektiğini düşünen İsa öğretmen "İçerikler eksik, bağlantılar çok rahat yapılamıyor, okullarda her türlü videolarda çok rahat bir şekilde girilemediği için ve zaman aldığı için çok fazla kullanamıyoruz. En büyük sorunumuz bağlantı, projeksiyon, bilgisayarların olmaması ya da eksik olması... İstediklerimiz zaman kullanamıyoruz ama bir akıllı tahta olsa bağlantı hızı daha yüksek olsa daha etkili bir şekilde kullanabiliriz şu anda sıkıntımız bunlar." şeklinde, ders videolarının kalitelerinin artırılması gerektiğini düşünen Özge öğretmen de "Daha profesyonel çekimler olmasını istiyorum. Ses, görüntü kalitesinin daha iyi olmasını istiyorum. İçeriğin genişletilmesini istiyorum." şeklinde EBA'nın daha etkili kullanılabilmesi için önerilerini dile getirmişlerdir.

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Sınıf öğretmenlerinin EBA hakkındaki görüş ve düşüncelerini belirlemek amacı ile gerçekleştirilen bu araştırmadan elde edilen bulgulara dayanarak ulaşılan sonuçlar ve öneriler aşağıda belirtilmiştir. Sınıf öğretmenlerine uygulanan anketten elde edilen bulgulara göre sınıf öğretmenlerinin çoğu, derslerinde EBA'yı kullandıklarında öğrencilerinin derse olan ilgilerinin ve derse katılımlarının artacağını düşünmektedirler. Nitel verilerden elde edilen bulgular da bu sonuçları desteklemektedir. Benzer şekilde Kırallı (2013), "Fatih projesi kapsamında dağıtılan tablet-pc uygulamalarına ilişkin öğrenci görüşleri" adlı çalışmada, kullanılan yazılımlar sayesinde derslerin öğrenciler için daha zevkli ve ilginç hale geldiğini belirtmiş ayrıca uygulamaları kullanırken öğrencilerin dikkatini daha kolay toplayabildiklerini ve uzun süre dikkatlerini koruyabildiklerini ifade etmiştir. Yine Çiftçi, Taşkaya ve Alemdar (2013) sınıf öğretmenleriyle yaptığı çalışmada, EBA'nın yararları konusunda öğretmenlerin, öğrenmeye görsellik katacağı ve bilgiye ulaşımın kolaylaşacağı görüşünde oldukları sonucuna ulaşmıştır.

Sınıf öğretmenlerinin EBA'yı kullanım düzeylerine ilişkin bulgulara bakıldığında, EBA için dersiyle ilgili içerik geliştirmediklerini, EBA'daki ders materyallerini indirip üzerine değişiklik yapmadıklarını, hazırladıkları etkinlikleri ve çektikleri videoları EBA'da paylaşmadıkları görülmektedir. Yani sınıf öğretmenlerinin EBA'daki içerikleri kullanmayı tercih ederken, EBA için içerik üretmedikleri görülmektedir. Benzer bir sonuca Alabay (2015: 82), "Ortaöğretim öğretmenlerinin ve öğrencilerinin EBA(egitimde bilişim ağı) kullanımına ilişkin görüşleri üzerine bir araştırma" adlı çalışmada ulaşmış ve "Öğretmenlerin EBA'da nadiren içerik geliştirebildikleri görülmüştür" şeklinde sonucunu ifade etmiştir. Polat (2014: 56) da yaptığı çalışmada öğretmen adaylarının e-içerik geliştirme konusunda kaygılarının olduğu sonucuna ulaşmıştır. Öğretmen adayları bunun önüne geçebilmek için e-içerik geliştirme becerileriyle ilgili ders verilmesi gerektiğini önermişlerdir. Güvendi (2014: 70) ise çalışmada öğretmenlerin EBA'yı bilgi paylaşmaktan çok, bilgi almak için kullandıkları sonucuna ulaşmıştır.

Sınıf öğretmenlerinin cinsiyetlere göre EBA kullanım düzeyleri ve EBA hakkındaki görüşlerine bakıldığında, kullanım düzeyi ve çözüm önerileri boyutları açısından erkek öğretmenler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmektedir. Bunun sebebi erkeklerin kız çocuklarına göre çocukluktan itibaren teknolojiye-internete daha fazla ilgi duyması olarak gösterilebilir. Alanyazın incelendiğinde Saygıner (2016: 308), Yılmaz, Üredi ve Akbaşlı (2015: 113), Çetin, Çalışkan ve Menzi (2012: 7) yaptıkları çalışmalarda benzer şekilde erkeklerin bilgisayar yeterliliğinin-teknoloji yeterliliğinin kadınlara göre daha iyi düzeyde olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Fakat sınıf öğretmenlerinin EBA kullanım düzeyleri, katılım boyutu açısından cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Sınıf öğretmenlerinin EBA kullanım düzeyleri kıdemlerine, öğrenim durumlarına, okuttıkları sınıf düzeyine ve çalıştıkları yerleşim yerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonuçlarına ulaşmıştır.

Sınıf öğretmenlerinin büyük kısmı EBA'yı derslerinde kullandığını ifade ederken az bir kısmı ise derslerde EBA'yı hiç kullanmadığını belirtmiştir. Tutar (2015) çalışmada öğretmenlerin %44.8' inin EBA'yı

kullandığı sonucuna ulaşmıştır. Bakanlığın EBA kullanımının yaygınlaşması için attığı adımlarla EBA kullanımının geçen yıllara göre arttığı söylenebilir. Sınıf öğretmenleri EBA'yı derslerinde en çok değerlendirme aşamasında kullandıklarını belirtmişlerdir. Sınıf öğretmenlerinin EBA kullanımının öğrencilere olan yararlarına ilişkin olarak çoğunlukla, EBA'nın daha fazla duyu organının kullanılmasını sağladığı, öğrenilenlerin kalıcı olmasını sağladığı, farklı ortamları deneyimleme imkânı sağladığını, öğrenilenlerin somutlaşmasını sağladığını ve öğrenmenin kolaylaşmasını sağladığını ifade etmişlerdir. Benzer bir sonuca Karatekin, Elvan ve Öztürk (2015) çalışmalarında ulaşmıştır. Bu çalışmaya göre öğretmenler FATİH projesinin çağın gerektirdiği bir proje olduğunu, etkili eğitim ve öğretimi desteklediğini, eğitimde teknoloji kullanmanın özellikle bilgiye hızlı ve kolay ulaşma ve paylaşmada gerekliliğini, birçok imkân ve fırsat sunduğunu ve kişisel gelişimi desteklediğini düşünmektedir. Yine Çiftçi, Taşkaya ve Alemdar (2013) yaptıkları çalışmada, sınıf öğretmenlerinin eğitimde teknoloji kullanımının çağa ayak uydurmak ve öğretimi zenginleştirmek için gerekli olduğunu düşündükleri sonucuna ulaşmıştır. Yapılan çalışma sonucunda görülen eksikliklerden ve öğretmenlerin görüşlerinden yola çıkarak aşağıdaki öneriler getirilebilir:

- Okullarda altyapı veya donanım eksikliği EBA üzerinden uygulama yapmayı ve ders takibini imkânsız kılmaktadır. Bu yüzden EBA'nın okullarda etkili bir şekilde kullanılması için alt yapı eksikliklerinin giderilmesi gerekmektedir.
- Okullarda EBA kullanma konusunda bilişim teknolojileri öğretmenlerinden kurs ve seminerler ile gerekli destek sağlanabilir.
- Öğrencilerin ve öğretmenlerin ders kitaplarında EBA'ya yönlendirmeler yapılarak öğrenme-öğretme süreçlerinde kitap ile EBA arasında bir bütünlüğün oluşması sağlanabilir. Böylece yardımcı kaynak ihtiyacının ortaya çıktığı durumlarda öğrencilere alternatif bir öğrenme yolu gösterilebilir.
- Öğretmenlerin EBA'da e-çerik geliştirme becerileri araştırılarak, EBA'nın geliştirilmesi için faydalı içerik geliştiren öğretmenlerimize teşvik amaçlı ödüllendirmeler verilebilir.

KAYNAKÇA

- AKINCI, A., KURTOĞLU, M. ve SEFEROĞLU, S.S. (2012, Şubat). *Bir teknoloji politikası olarak fatih projesinin başarılı olması için yapılması gerekenler: bir durum analizi çalışması*. XIV. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, Akademik Bilişim 2012, Uşak.
- AKKOYUNLU, B. ve KURBANOĞLU, S. (2003). "Öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlığı ve bilgisayar öz-yeterlik algıları üzerine bir çalışma", *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, s. 1-10.
- ALABAY, A. (2015). *Ortaöğretim öğretmenlerinin ve öğrencilerinin EBA(eğitimde bilişim ağı) kullanımına ilişkin görüşleri üzerine bir araştırma*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- CRESWELL, J. W. (2006). *Understanding mixed methods research*, (Ed.: John W. Creswell & Vicki L. Plano Clark), *Designing and Conducting Mixed Methods Research* içinde (s. 1-19). California-ABD: Sage.
- CRESWELL, J., CLARK, V. L. P. (2014). Karma yöntem araştırmaları tasarımı ve yürütülmesi. (İkinci Baskıdan Çeviri) (Cev. Ed. Y. Dede ve S. B. Demir). Ankara: Anı Yayıncılık.
- ÇETİN, O., ÇALIŞKAN, E. ve MENZİ, N. (2012). "Öğretmen adaylarının teknoloji yeterlilikleri ile teknolojiye yönelik tutumları arasındaki ilişki", *İlköğretim Online*, 11(2), s. 273-291.
- ÇİFTÇİ, S., TAŞKAYA, S.M. ve ALEMDAR, M. (2013). "Sınıf öğretmenlerinin fatih projesine ilişkin görüşleri", *İlköğretim Online*, 12(1), s. 227-240.
- Devlet Planlama Teşkilatı (DPT). (2006). *Bilgi toplumu stratejisi 2006-2010*, Ankara: DPT.
- EKİCİ, S. ve YILMAZ, B. (2013). "Fatih projesi üzerine bir değerlendirme", *Türk Kütüphaneciliği*, 27(2), s. 317-339.
- GÖKÇEK, T. (2014). *Karma Yöntem Araştırması*, (Ed.: Mustafa Metin), *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri* içinde (375-410). Ankara: Pegem Akademi.
- GÜRÖL, M., DONMUŞ, V. ve ARSLAN, M. (2012). "İlköğretim kademesinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin fatih projesi ile ilgili görüşleri", *Eğitim Teknolojileri Araştırma Dergisi*, 3 (3).
- GÜVEN, İ. (2012). "Eğitimde 4+4+4 ve fatih projesi yasa tasarısı= reform mu?", *İlköğretim Online*, 11(3), s. 556-577.
- GÜVENDİ, G. M. (2014). *Millî eğitim bakanlığının öğretmenlere sunmuş olduğu çevrimiçi eğitim ve paylaşım sitelerinin öğretmenlerce kullanım sıklığının belirlenmesi: eğitim bilişim ağı (EBA) örneği*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya: Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- KARATEKİN, K. ELVAN, Ö. ve ÖZTÜRK, D. (2015). "Sosyal bilgiler ve sınıf öğretmenlerinin fatih projesi hakkındaki düşünceleri", *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (18), s. 81-114.
- KESİCİ, İ. (1993). *Bilgi toplumunun özellikleri*, Bilişim Yayınları.
- KIRALI, F. N. (2013). *Fatih projesi kapsamında dağıtılan tablet-pc uygulamalarına ilişkin öğrenci görüşleri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Bahçeşehir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- MEB. (2009). *Millî Eğitim Bakanlığı 2010-2014 stratejik planı*, Ankara: Millî Eğitim Yayınları.
- MEB. (2015). *Millî Eğitim Bakanlığı 2015-2019 stratejik planı*, Ankara: Millî Eğitim Yayınları.
- MILES, Matthew B., HUBERMAN, Michael A. (1994). *An Expanded Sourcebook Qualitative Data Analysis*. Thousand Oaks, California: Sage Publications.
- ÖZKAN, A. ve DENİZ, D. (2014). "Orta öğretimde görev yapan öğretmenlerin fatih projesine ilişkin görüşleri", *Ege Eğitim Dergisi*, 15(1), s. 161-175.
- POLAT, E. (2014). *Öğretmen adaylarının Fatih projesi çerçevesinde e-çerik geliştirme becerilerinin değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ: Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- SAYGINER, Ş. (2016). "Öğretmen adaylarının bilgisayar yeterlilik düzeyleri ile teknolojiye yönelik algıları arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi", *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(34), s. 298-312.

- ŞENEL, A. ve GENÇOĞLU, S. (2003). "Küreselleşen dünyada teknoloji eğitimi", *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(12), s. 45-65.
- TUTAR, M. (2015). *Eğitim bilişim ağı (EBA) sitesine yönelik olarak öğretmenlerin görüşlerinin değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- TÜREL, Y. K. (2012). "Öğretmenlerin akıllı tahta kullanımına yönelik olumsuz tutumları: Problemler ve ihtiyaçlar", *İlköğretim Online*, 11(2), s. 423-439.
- YILDIRIM, A. ve ŞİMŞEK, A. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayınları
- YILMAZ, M., ÜREDİ L. ve AKBAŞLI S. (2015). "Sınıf öğretmeni adaylarının bilgisayar yeterlilik düzeylerinin ve eğitimde teknoloji kullanımına yönelik algılarının belirlenmesi", *International Journal of Humanities and Education*, 1(1), s. 105-121.

İNTERNET KAYNAKLARI

- <http://www.eba.gov.tr/hakkinda/tam>
<http://www.fatihprojesi.com/?pnum=7&pt=PROJE+HAKKINDA>